

UPPSALA  
UNIVERSITET

*“Arbetslöshet vid ung ålder och samband med senare hälsa och arbete”*

UPPSALA  
UNIVERSITET

## Syfte

Finns det samband mellan exponering för arbetslöshet och senare sjukfrånvaro, förtidspension, död och arbetslöshet, bland infödda och invandrade unga män och kvinnor som bor i Sverige?

UPPSALA  
UNIVERSITET

## Studiedesign

- Registerstudie  
SCB: LISA-databasen. Socialstyrelsen: Dödsorsaksregistret och Slutenvårdsregistret
- Totalundersökning för immigranter mellan 20 och 24 år
- En slumpvis vald grupp med infödda svenskar i samma åldersgrupp
- Exponering för arbetslöshet mättes under 1992
- Uppföljningstiden var 15 år

UPPSALA  
UNIVERSITET

## Studiedesign

**Definition immigranter respektive infödd svensk**

- **Immigrant** – Individ född utanför Sverige av två föräldrar födda utanför Sverige
- **Infödd Svensk** – Individ född i Sverige av två föräldrar födda i Sverige

UPPSALA  
UNIVERSITET

## Forskningsgrupp



Magnus Helgesson  
Bo Johansson  
Tobias Nordqvist  
Ingvar Lundberg  
Eva Vingård

**Institutionen för medicinska vetenskaper**  
**Arbets- och –Miljömedicin**  
**Uppsala Universitet**

UPPSALA  
UNIVERSITET

## Publicerade artiklar

- I Helgesson, M., Johansson, B., Nordqvist, T., Lundberg, I., Vingård, E. 2013. "Unemployment at a young age and later sickness absence, disability pension and death in native Swedes and immigrants", *European Journal of Public Health*, Vol. 23, No. 4, pp. 606–10.
- II Helgesson, M., Johansson, B., Nordqvist, T., Lundberg, I., Vingård, E. 2014. "Unemployment at a young age and later unemployment in native Swedes and immigrants", *Modern Economy*, 5, pp 24–31.

UPPSALA UNIVERSITET

## Bakgrund

- Hög arbetslöshet bland ungdomar har blivit ett ökande problem för många länder

UPPSALA UNIVERSITET

## Arbetslöshet i Europa

Procentuell arbetslöshet i olika åldersgrupper under 2011

	15-24 år	25-74 år
Nederländerna	7,6	3,8
Österrike	8,3	3,5
Tyskland	8,6	5,6
Norge	8,7	2,4
Danmark	14,2	6,3
Island	14,6	5,5
Finland	20,1	6,1
Storbritannien	21,1	5,8
EU (27 länder)	21,4	8,3
Estland	22,3	11,3
Frankrike	22,9	8,2
Sverige	22,9	5,2
Polen	25,8	8,0
Italien	29,1	6,9
Irland	29,4	12,8
Portugal	30,1	11,4
Grekland	44,4	15,9
Spanien	46,4	19,4

UPPSALA UNIVERSITET

## The Economist UK edition April 2013

UPPSALA UNIVERSITET

## Andel arbetslösa i Sverige 1976-2008

Källa: Statistiska Centralbyrån

UPPSALA UNIVERSITET

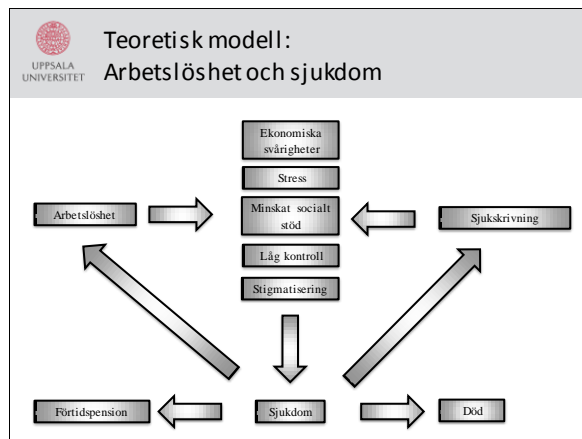
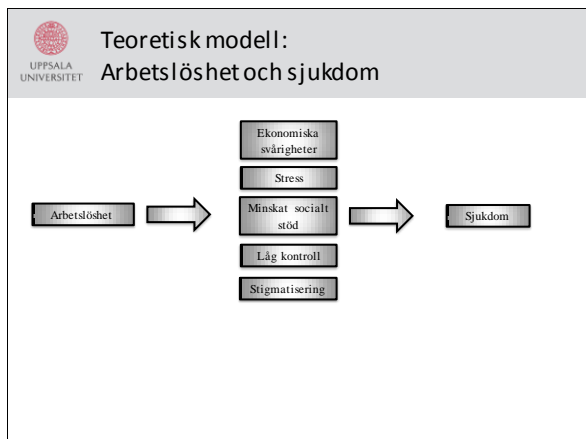
## Bakgrund

- Hög arbetslöshet bland ungdomar har blivit ett ökande problem för många länder
- Arbetslöshet är associerat med ohälsa

UPPSALA UNIVERSITET

## Studier Arbetslöshet - Ohälsa

- Hammarström et al. 2002 – Arbetslöshet i tidig ålder kan bidra till hälsoproblem i vuxen ålder
- McKee Ryan et al. 2005 – Arbetslösa har sämre både fysisk och psykisk hälsa än de som är i arbete
- Roelfs et al. 2011 – Arbetslöshet är associerat till högre risk för förtida död
- Lundin et al. 2011 – Arbetslöshet är associerat till högre risk för förtida död men sjuklighet innan exponering för arbetslöshet verkar förklara stor del av ökningen i risk



Uppsala Universitet

### Bakgrund

- Hög arbetslöshet bland ungdomar har blivit ett ökande problem för många länder
- Arbetslöshet är associerat med ohälsa
- Arbetslöshet kostar mycket för både individen och samhället

Uppsala Universitet

### Bakgrund

- Hög arbetslöshet bland ungdomar har blivit ett ökande problem för många länder
- Arbetslöshet är associerat med ohälsa
- Arbetslöshet kostar mycket för både individen och samhället
- Relativt andra länder i Europa har Sverige en relativt stor andel immigranter (runt 16 procent)

Uppsala Universitet

Artikel I: *Unemployment at a young age and later sickness absence, disability pension and death in native Swedes and immigrants*

**Frågeställning**  
Är exponering för arbetslöshet associerat med sjukfrånvaro, förtidspension, död bland infödda och invandrade unga män och kvinnor som bor i Sverige?

**Utfall**  
≥ 60 dagars sjukskrivning under tre femårsperioder, 1994-1998, 1999-2003 och 2004-2008

Beviljad förtidspension mellan 1993 och 2007

Död mellan 1993 och 2007

Uppsala Universitet

Artikel II: *Unemployment at a young age and later unemployment in native Swedes and immigrants*

**Frågeställning**  
Är exponering för arbetslöshet associerat med framtida arbetslöshet bland infödda och invandrade unga män och kvinnor som bor i Sverige?

Vad betyder förvärvad utbildning samt deltagande i arbetsmarknadspolitiska program efter arbetslösheten för framtida arbetslöshet?

**Utfall**  
≥ 100 dagars arbetslöshet under femårsperioderna 1994-1998, 1999-2003 och 2004-2008

UPPSALA UNIVERSITET

## Exklusion vid baslinjen

- Personer med sluten sjukhusvård för diagnoser för lung-, hjärt-, psyk- och muskuloskeletal sjukdom mellan 1990 och 1992
- Personer som beviljats förtidspension mellan 1990 och 1992
- Personer som uppburit arbetslöshetsersättning mellan 1990 och 1991
- Personer som emigrerat temporärt eller permanent under uppföljningstiden

UPPSALA UNIVERSITET

## Studiebas

Studiebas vid baslinjen 1992

Infödda svenskar		Immigranter		Totalt
Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	
83,406	90,610	13,544	12,063	199,623

UPPSALA UNIVERSITET

## Arbetslöshet 1992 och senare sjukfrånvaro

Justerat OR\* (CI 95 %) för  $\geq 60$  dagars sjukfrånvaro under en femårsperiod för personer med arbetslöshet på  $\geq 100$  dagar under 1992 jämfört med individer utan arbetslöshet samma år

\* Justerat för: Ålder, Inkomst från arbete 1991, Födelseland, Beroendelös, Utbildningsnivå och Sjukfrånvaro 1990-1991.

UPPSALA UNIVERSITET

## Arbetslöshet 1992 och senare sjukfrånvaro

Justerat OR\* (CI 95 %) för  $\geq 60$  dagars sjukfrånvaro under en femårsperiod för olika längd av arbetslöshet under 1992 jämfört med individer utan arbetslöshet samma år

\* Justerat för: Ålder, Inkomst från arbete 1991, Födelseland, Beroendelös, Utbildningsnivå och Sjukfrånvaro 1990-1991.

UPPSALA UNIVERSITET

## Arbetslöshet 1992 och senare förtidspension och död

Justerat HR\* (CI 95 %) för förtidspension och död under uppföljningsperioden för personer med arbetslöshet på  $\geq 100$  dagar under 1992 jämfört med individer utan arbetslöshet samma år

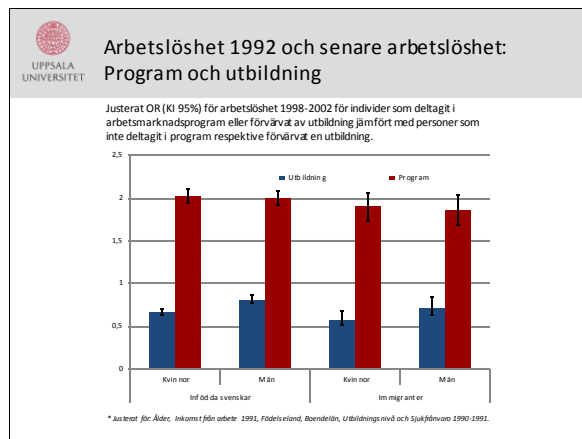
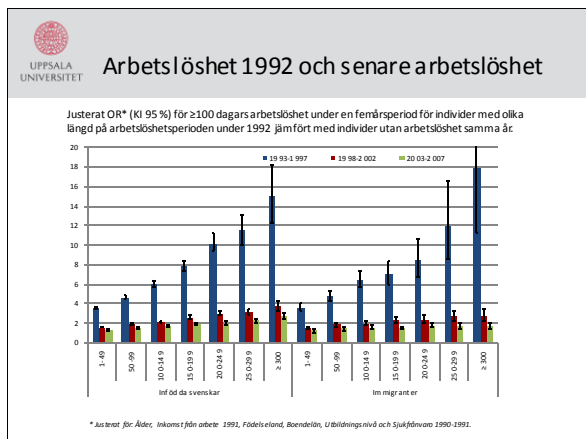
\* Justerat för: Ålder, Inkomst från arbete 1991, Födelseland, Beroendelös, Utbildningsnivå och Sjukfrånvaro 1990-1991.

UPPSALA UNIVERSITET

## Arbetslöshet 1992 och senare arbetslöshet

Justerat OR\* (CI 95 %) för  $\geq 100$  dagars arbetslöshet under en femårsperiod för personer med arbetslöshet på  $\geq 100$  dagar under 1992 jämfört med individer utan arbetslöshet samma år

\* Justerat för: Ålder, Inkomst från arbete 1991, Födelseland, Beroendelös, Utbildningsnivå och Sjukfrånvaro 1990-1991.



- UPPSALA UNIVERSITET
- ### Slutsatser
- De som var arbetslösa under 1992 hade ökad risk för sjukskrivning, förtidspension, död och arbetslöshet under en uppföljningsperiod på 15 år
  - Individer som hade högre utbildningsgrad 1998 jämfört med 1992 hade lägre risk för arbetslöshet mellan 1998 och 2002 jämfört med personer som hade samma utbildningsgrad båda åren
  - Individer som deltog i arbetsmarknadspolitiska program under 1992-1993 hade högre risk för arbetslöshet mellan 1998 och 2002 jämfört med de som inte deltog
  - Immigranter hade en högre generell risk för arbetslöshet men arbetslösa immigranter hade inte högre risk än arbetslösa infödda svenskar för arbetslöshet, sjukpenning, förtidspension eller död jämfört med arbetande i samma grupp

